

Założenia ogólne ruchu starszoharcerskiego

Wagi istotne

Pracowanie jest wstępnym zarysem koncepcji działania młodzieży starszej, zwłaszcza jej bardziej aktywnej części. Ruch starszoharcerski tworzy się w procesie stawania się oddolnego, przy usiarkowanej inspiracji i organizacji ogólniej. Harcerstwo jest określonym sposobem życia, a zarazem metodą wychowawczą, prowadzącą do ukształtowania ludzi przewych, dzielnych, rozumnych, czynnych i zdolnych do poświęceń, postępujących zgodnie z Prawem Harcerskim i Przyrzeczeniem oraz treścią Hymnu Harcerskiego. Ideologia harcerstwa zawarta jest w Prawie i Przyrzeczeniu oraz wynika z potrzeb polskiego życia narodowego. Harcerstwo zsiereza do wprowadzenia zasad tej ideologii do życia jednostek, a także do życia publicznego.

Program pracy harcerstwa starszego stawia sobie za cel przygotowanie młodzieży do świadomej, czynnej i ofiarnej służby dla Polski-Polski samorządnej i demokratycznej. Program ten winien znaleźć swój wyraz w treści stowarzyszenia i sprawności harcerskich.

Członkostwo harcerstwa, w tym ruchu starszoharcerskiego zawiera się w metodzie harcerskiej, polegającej na wychowaniu pośrednim, na oddziaływaniu od wewnątrz, na wzajemnym oddziaływaniu instruktorów i uczestników, na oddziaływaniu pozytywnym i naturalnym. Metoda pracy harcerskiej opiera się na systemie zastępowym, na stosowaniu systemu stowarzyszenia i sprawności poprzez wszystkie etapy rozwoju młodzieży, akcentuje też ona mocno element przetywania przyrody, kontakt z przyrodą, harcerską obrzędowość i przykład osobisty instruktora. W ruchu starszoharcerskim dochodzą do tego smakozastępowanie, wędrownictwo i służba.

Współczesny ruch starszoharcerski w swej pracy opiera się o nieprzeżiśnięte doświadczenia tradycji harcerstwa i całego ruchu skautowego. Nawiązuje on także do historycznych tradycji dawnych związków młodzieży w Polsce oraz wykorzystuje dobre doświadczenia współczesnych ruchów i organizacji młodzieżowych. Też ideowe, program oraz metoda harcerską dostosowuje się do etapu psychofizycznego rozwoju młodzieży, jej potrzeb, zainteresowań, poziomu intelektualnego, a także jej aspiracji, stopnia dojrzałości i zaangażowania. Treści programowe oraz wykorzystanie metody harcerskiej respektują odrębność płci przez zróżnicowanie form pracy dziewcząt i chłopców, przy zachowaniu wspólnoty ruchu harcerskiego.

Program pracy młodzieży starszej zakłada ścisłe współdziałanie instruktorów i młodzieży, przy uwzględnieniu znacznej samorządności samej młodzieży. Ruch starszoharcerski jest szkołą demokracji i samorządności, a zarazem posłuszeństwa i dyscypliny, w postępowaniu oraz odpowiedzialności za siebie i za innych. Wyposaża to młodzież do czynnego uczestnictwa i do przyjaźni w przyszłym społeczeństwie samorządnym. Program pracy młodzieży starszoharcerskiej może być realizowany w grupach młodzieży starszej, przede wszystkim w istniejących strukturach.

organizacyjnych.

Opracowania skutecznej koncepcji pracy młodzieży starszej należałoby dokonać na uprzedniej starannej analizie sytuacji współczesnej młodzieży, jej zainteresowań, potrzeb i oczekiwań, przeprowadzonej przy szerokim współdziałaniu przedstawicieli samej młodzieży.

Zadania ideowo-wychowawcze

Ogólne zasady etyczne harcerstwa wywodzą się z nadrzędnych wartości kulturowych kręgu cywilizacji europejskiej. Podstawą ideologii harcerstwa jest Prawo i Przysięczenie. W Ruchu starszoharcerek interpretacja poszczególnych punktów Prawa dostosowana jest do wieku, poziomu intelektualnego i wyrobienia społecznego młodzieży starszej, stawia jej wysokie wymagania natury moralno-etycznej, zobowiązuje do wszechstronnego doskonalenia się moralnego i umysłowego i do postawy stałej gotowości do służby. W interpretacji tej akcentuje się wychowanie do życia w prawdzie i poszanowaniu ludzkiej godności, dążenie do współtworzenia sprawiedliwości, demokracji i praworządności, czyniąc to z myślą o oddolnej naprawie Rzeczypospolitej. Zgodnie z zasadami ideowymi harcerstwa Ruch Starszoharcerski stwarza warunki do pluralizmu światopoglądowego/ w tym religijnego/ i politycznego oraz swobody głoszenia i wzajemnego poszanowania swoich poglądów.

Harcerski Starszy wkład zawsze ma na uwadze dobro swojej Ojczyzny, a zwłaszcza sprawę zachowania jej wolności i niepodległości, poznaje i przekazuje dziedzictwo historii ojczyzny i popiera swobodny rozwój kultury narodowej zachowując jej tradycje i dorobek.

Harcerski Starszy w imię sprawiedliwości występuje o respektowanie i poszanowanie praw ludzkich i obywatelskich, o zniesienie wyzysku ekonomiczno-społecznego, dyskryminacji światopoglądowej czy uciążliwych politycznych.

Harcerski Starszy odwołując się do najlepszych tradycji swego narodu przyczynia się do umocnienia podmiotowości społeczeństwa samorządnego, solidarnego, gospodarnego, w którym sprawiedliwy będzie udział obywateli w korzystaniu z dóbr duchowych i materialnych.

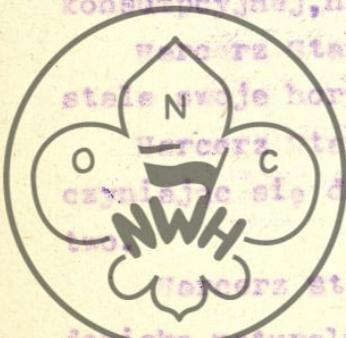
Harcerski Starszy dąży do wcielenia w życie ideałów braterstwa wszystkich ludzi różnych narodowości i poglądów.

Harcerski Starszy jest pogodny i aktywny, wierzy w możliwość poprawy swego losu i bytu swego Ojczyzny, swoim przykładem zapobiega bierności i postawie konsumpcyjnej, nastrojom zwątpienia, pesymizmu i apatii.

Harcerski Starszy wzorowo wykonuje swoje codzienne obowiązki, poszerza stale swoje horyzonty myślowe i pogłębia wiedzę.

Harcerski Starszy podporządkowuje się poleceniom swych przełożonych przy czyniąc się do poszanowania władzy wybranej przez samorządne społeczeństwo.

Harcerski Starszy obcuje z przyrodą dostrzega rozmiary degradacji środowiska naturalnego, wykrywa jej przyczyny i stara się im przeciwdziałać.

Harcerz Starszy daje przykład abstynencji i powściągnięcia nad wszelkimi namiętnościami oraz czynnie włącza się w zapobieganie i zwalczanie plag społecznych, takich jak alkoholizm, narkomania i inne oraz ich przyczyn.

Samowychowanie i samokształcenie

Przyszłość Polski zależy od już dziś ukształtowanych cech osobowości charakteru i umysłu młodzieży. Kształcenie charakteru odbywa się poprzez wyrobienie w sobie solidności, obowiązkowości, punktualności i odpowiedzialności. Harcerz dotrzymuje słowa, jest prawdziwy, potrafi dochować powierzonej tajemnicy i wyrabia u siebie odwagę osobistą - w tym odwagę głoszenia swoich poglądów i przekonań. Te cechy osiąga przy pomocy szeregu środków stosowanych w ramach metody harcerskiej.

Kształcenie umysłu polega na podnoszeniu swego ogólnego poziomu intelektualnego, pogłębieniu wiedzy z zakresu historii, literatury i sztuki oraz rozwijaniu własnych zainteresowań. Kształcenie umysłu oznacza także solidne przyswajanie wiedzy i umiejętności zawodowych, aby w rezultacie pracy harcerskiej ukształtowali się ludzie nie tylko o gorących sercach, lecz także kompetentni zawodowo, zdolni tworzyć i uczestniczyć w życiu swojej Ojczyzny.

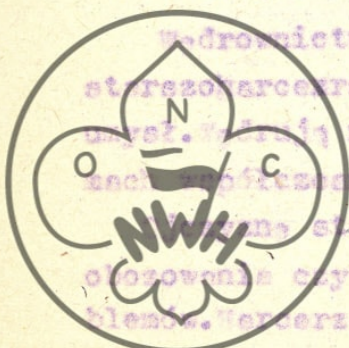
W pracy samokształceniowej młodzieży stowarzyszenia szczególną rolę odgrywa wychowanie patriotyczne w oparciu o przesłanki nie tylko emocjonalne ale przede wszystkim intelektualne. Formowanie podstaw patriotyzmu dokonuje się poprzez poznanie i stałe pogłębianie prawdziwej historii Polski, jej bohaterów i ludzi wybitnych, stanowiących wzorce osobowe dla współczesnych. Młodzież stowarzyszenia, tak jak wszyscy myślicy Polacy, czuje się w obowiązku dobrej znajomości dziejów Ojczyzny, wiedzy o przyczynach siły i potęgi Polski jak i przyczynach jej słabości i upadku. Pogłębiając wiedzę z zakresu historii Polski, zwraca szczególną uwagę na znaczenie moralnego i intelektualnego odrodzenia się jednostek, grup i całego społeczeństwa jako najważniejszego źródła i czynnika siły i wielkości narodu i państwa polskiego. w różnych okresach dziejów.

Wychowanie patriotyczne zapobiega wadom wśród niektórych kręgów młodzieży poglądom, że gdzie chleb ten i Ojczyzna oraz prowadzi do ukształtowania postaw troski i odpowiedzialności za przyszły kształt Polski i za los następných pokoleń.

Wędrownictwo

Wędrownictwo jest jednym z najważniejszych kierunków pracy młodzieży stowarzyszenia. W czasie wędrowki harcerze mają otwarte oczy, serce i umysł. Wędrują nie tylko po kraju, regionie, mieście, ale również po problemach społecznej rzeczywistości.

Wędrownictwo stanowi kraj i ludzi w nim żyjących. Blisko krajobrazu, techniki otoczenia czy bioklimatu, przyroda nie przysłaniają polskich, ludzkich problemów. Harcerz wędrując zwraca uwagę na wszystko, co jest w zasięgu jego

szkół-czystość rzek, stan wałów przeciwpowodziowych itp, ma oczy otwarte na stan gospodarki drzewnej, zagospodarowanie schronisk, stan zabytków itp.

W czasie wędrowki harcerz nawiązuje serdeczne kontakty z miejscową ludnością, poznaje jej życie, ma otwarte serce na jej potrzeby, troski i problemy.

Harcerz mając w czasie wędrowki umysł otwarty, czyni obserwacje, analizuje je obiektywnie i bez uprzedzeń oraz wyciąga odpowiednie wnioski.

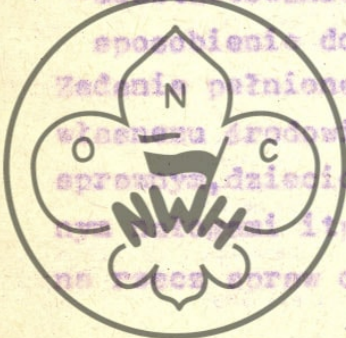
Służba

Służba/rola, inna ludzior/jest w systemie wychowania harcerskiego jednym z zasadniczych celów pracy harcerskiej, a zarazem stanowi element harcerskiej metody, będąc jedną ze środków wychowawczych mających kształtować pożądane cechy osobowe uczestników ruchu. W swej 70-letniej historii, ruch harcerski-tak tęski jak i męski, legitymuje się bogatymi doświadczeniami w dziedzinie pełnienia w różnych sytuacjach i formach służby Ojczyźnie i ludzior potrzebującej. Jednym z podstawowych motywów sposobu życia i wychowania harcerskiego, zwłaszcza młodzieży starszej jest "czynienie życia swego służbą inną". Realizacja tego takiego ideału wychowawczego zakłada stawianie się uczestnikior ruchu starszoharcerskiego/instruktorior i młodzieży/wysokich wysoce natury społeczno-aktywniej. moralnej.

Ideał harcerskiej służby inna wynika z poczucia kxa uczestnictwa w ogólnym braterstwie i solidarności ludzkiej. Harcerska służba cechuje-bezinteresowność, autentyczność świadczenia/tj. unikanie fikcji, pozorów służby/, postawą ofiarności. Służba wyraża się w konkretnych czynach, wykonywanych kompetentnie i starannie.

Pełnienie służby na rzecz innych sprzyja takim celom wychowawczym jak:
-dostrzeżenie problemów innych ludzi i ich potrzeb, zwłaszcza zaś doświadczonych przez nich krzywd i cierpień,
-kształtowanie postawy otwartej wobec innych ludzi przy równoczesnym osłabianiu występujących w niektórych środowiskach młodzieżowych postaw zamkniętych, biernych i konsumpcyjnych,
-osiągnięcie dojrzałości społecznej, wyrażającej się stopniem odczuwanej odpowiedzialności za innych,
-uzyskanie umiejętności organizatorskich i kierowniczych, potrzebnych przy współdziałaniu w różnych zespołach ludzkich,
-kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za losy Ojczyzny oraz przy sposobieniu do uczestnictwa w rozwiązywaniu ogólnych problemów kraju.

Zadania pełnione w ramach służby obejmują w zależności od potrzeb pomoc własnemu środowisku rodzinnemu, ludzior starszym, zwłaszcza samotnym, niepełnosprawnym, dzieciom pozbawionym własnych domów, matkom samotnym, osobom zagrożonym itp. Zarazem młodzież starszoharcerska jest gotowa do czynienia na rzecz dobra ogólnego całego narodu polskiego w sytuacjach, gdy jest taka

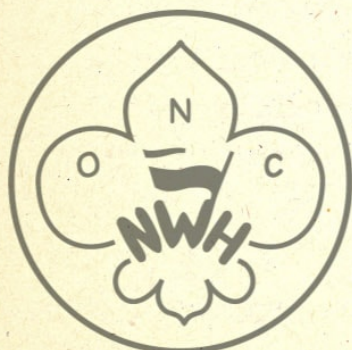

potrzeba, a także społeczeństwam innych narodów, gdy są w potrzebie i trudnościach.

Każdorazowe pełnienie służby w sposób prawidłowy odpowiada rzeczywistym konkretnym potrzebom tych, którzy tej pomocy potrzebują. wymaga to nauczania się rozpoznawania takich sytuacji i potrzeb ludzkich, tzn. przyswojenia pewnych metod diagnostyki społecznej.

Służbę na rzecz innych młodzież starszo-harcerska podejmuje z własną inicjatywą, na podstawie obserwacji poczynionych w trakcie wydrówki po kraju i problemach, a pełni ją przy maksymalnym wykorzystaniu metody harcerskiej.

Vr. 24.02, 1933.

archiwum